

РОЗДІЛ 7

ЧИСТІ СЕРЦЕМ

*Блаженні чисті серцем,
бо вони побачать Бога.*

МАТЕЙ 5:8

.....

Упродовж багатьох років я припускав, що вислів «чисті серцем» стосується моральної чи сексуальної чистоти. Звичайно, тут йдеться і про це також, але означають ці слова набагато більше.

Щоб краще зрозуміти, що значить бути чистим серцем, корисно подивитися на різні значення, в яких у Біблії вживається слово «серце». На додаток до фізичної функції як органа, що розташований у наших грудях, Джон Бланшар називає вісім функцій серця, визначених у Святому Письмі. Отже, це:

- вмістилище емоцій;
- інструмент розуміння;
- засіб раціонального мислення;
- орган, пов'язаний із совістю;
- вмістилище мотивів;
- корінь наших бажань;
- орган, задіяний у прийнятті рішень;
- місце, де живе віра.¹

Відтак ми бачимо, що слово «серце» означає внутрішнє єство людини, «справжнього тебе» – те, що робить людину такою, якою вона є.

БЛАГОСЛОВЕННЯ СМИРЕННЯ

Слово «чистий» уживається для позначення ретельно випраного одягу, зерна, з якого обібрали всю полову, і золота, яке очищали доти, аж доки не видалили всі домішки. Відповідно чистим є серце, вільне від усіх гріховних бажань. У позитивному сенсі це означає любити Бога всім твоїм серцем, усією твоєю душею та всією думкою твоєю (Матей 22:37) і робити все в житті на славу Божу (1 Коринтян 10:31).

Але тут ми стикаємось з проблемою. Як бачимо з восьми різних функцій серця, духовне серце є дуже складним. Кожен з нас може відчуті спокусу згрішити в будь-якому з цих спрямувань. Більше того, наші серця лукаві й до кінця зрозумілі лише Богові. Ми не здатні проникнути в глибини власних мотивів. Ми можемо прагнути прославляти Бога, але у своєму серці хочемо при цьому виглядати добре. Під час прийняття рішень ми схильні виправдати дію, що, як ми знаємо, не узгоджується з волею Божою. Наше розуміння і наші міркування зазвичай затьмарюються нашими бажаннями. Якщо бути чесними перед собою, то маємо визнати, що чистого серця в нас нема.

Але як зростати в чистоті серця? Я думаю, це починається з прийняття влади Христа в нашому житті. Що це означає?

Інколи про владу Христа розповідають на прикладі з машиною. Ти їдеш собі в машині твого життя з Ісусом на пасажирському місці й в певний момент Ісус каже: «Я хочу кермувати». Отож ти віддаєш керування своїм життям Йому. Таким чином ти визнаєш Його владу над своїм життям.

Останніми роками я дійшов висновку, що цього прикладу з автомобілем недостатньо, щоб зобразити владу Христа. Ближчим до правди є те, що

ЧИСТІ СЕРЦЕМ

Христос не каже: «Я хочу кермувати», а радше «Ця машина належить мені». Павло говорить на це так: «Уже не належите до себе самих. Ви бо куплені високою ціною!» (1 Коринтян 6:19-20).

Осягнути правду, що ми більше не належимо собі, а належимо Христові, означає збагнути фундаментальну істину християнського життя. І також зрозуміти в практичному сенсі, що означає бути чистим серцем.

Інший приклад, можливо, краще допоможе усвідомити панування Христа над нашим життям. Припустимо, я продаю вам об'єкт комерційної нерухомості, за який я вже заборгував іпотечні виплати. Ви не лише платите мені справедливую ціну за нерухомість, а й сплачуєте мої протерміновані платежі. Тепер те майно повністю належить вам. Я більше не впливаю на те, як воно використовуватиметься. По суті, це те, що зробив Христос. Своєю смертю на хресті Він сплатив наш борг Богові, борг, який ми ніяк не змогли б сплатити самі. Як каже Павло в Тита 2:14: «[Христос] віддав себе самого, щоб викупити нас від усякого беззаконня та щоб очистити собі народ, що був би його власний, ревний до добрих діл».

Це не означає, що Ісус хоче, аби ви питали Його, шкарпетки якого кольору вам надіти сьогодні. Це означає, що Він хоче, аби ви постійно пам'ятали, що ви не належите собі. Куплені високою ціною, ви – Його власність.

Щойно ми визнаємо Боже право власності на нас, стає зрозумілою наша відповідальність: усе, що ми робимо, повинно служити Божим цілям. А центральною серед Божих цілей, як показує Писання, є Божа слава. Павло закінчує коротке послання про

БЛАГОСЛОВЕННЯ СМИРЕННЯ

сексуальну чистоту настановою: «Тож прославляйте Бога у вашому тілі!» (1 Коринтян 6:20). Те саме він каже в 1 Коринтян 10:31 після дискусії про споживання ідоложертовного м'яса: «Чи ви, отже, їсте, чи п'єте, чи що-небудь робите, усе робіть на славу Божу!» Це, безумовно, і є чистотою серця.

Багато років тому, коли мені ще не виповнилося тридцяти, мені дали книгу «Невже ми не маємо прав?»¹

Саме любов Христа до нас, як бачимо у євангелії, дає нам правильний стимул і єдину тривку мотивацію прагнути чистоти серця

Я не міг завершити її, тому що відповідь авторки була: «Ні, ми не маємо прав». У той період свого християнського життя я не міг цього прийняти, однак зараз я погоджуюся з нею. Я не маю прав,

тому що я більше не «володію» собою. Я не маю права на добре здоров'я, хоч я відповідальний за те, щоб жити розсудливо, аби не шкодити власному здоров'ю. Я не маю права на успіх в житті, хоч я відповідальний за те, щоб прагнути досконалості в роботі, до якої б Бог мене не покликав. Я не маю права на те, щоб зі мною поводитися справедливо та гідно, хоч я відповідальний за те, щоб поводитися з іншими справедливо і гідно (див. Матей 7:12; 22:39).

Оце останнє твердження здається несправедливим, чи не так? Відповіддю на цю очевидну несправедливість є те, що тепер Господь Ісус Христос володіє правом на моє життя, і Він використовує його з досконалою любов'ю та мудрістю таким чином, щоб добре чи погане ставлення інших дало змогу більше уподібнитися до Нього.

ЧИСТІ СЕРЦЕМ

Тепер повернімося до прикладу з машиною, коли Ісус каже: «Ця машина належить мені». Я й далі керую машиною, але я визнаю Його право власності, тож тепер моя мета – їхати вже не туди, куди хочу я, а тільки туди, куди хоче їхати Він. Перенесемо цей приклад до реального життя. Це все ще моє життя. Я все ще використовую свої здатності до розуміння та міркування. Я все ще маю емоції, мотиви й бажання. Але щоб бути чистим серцем або, краще сказати, намагатися бути чистим серцем, я повинен віддати всі ці дії серця у власність Христа.

Ідея того, що Ісус є «власником» нашого життя, виглядає радикальною для сучасного суспільства, яке культивує незалежність, – навіть для суспільства християнського. Багато віруючих не впевнені, чи подобається їм ця ідея. Вони із задоволенням живуть «порядним християнським життям» і уникають тяжких гріхів, але віддати контроль над своїм життям Христові – це вже інша справа. Що мотивуватиме християн зробити це? Відповідь полягає в нашому розумінні любові Христа до нас, виявленої в євангелії. Ісус, який «володіє» нами, – це той Ісус, який помер замість нас, щоб врятувати від справедливого та священного гніву Божого.

Один з моїх улюблених уривків Писання – 2 Коринтян 5:14-15:

Бо любов до Христа спонукує в нас цю думку: Коли один умер за всіх, то всі вмерли. А він умер за всіх, щоб ті, що живуть, жили вже не для самих себе, а для того, хто за них умер і воскрес.

Що має на увазі Павло, коли каже, що любов до Христа спонукує нас? Кілька років тому Кеннет

БЛАГОСЛОВЕННЯ СМИРЕННЯ

Уест, викладач грецької мови в Біблійному інституті Муді, зробив розширений переклад Нового Завіту. Ось як він переклав 2 Коринтян 5:14:

*Бо любов, яку Христос має [до мене],
тисне на мене звідусіль, стверджуючи мене
в єдиній цілі та забороняючи розглядати
будь-що інше, огортаючи мене ніжністю,
даючи мені спонукальний мотив, привівши
мене до висновку, що якщо Один умер за
всіх, то всі вмерли.³*

«Єдина ціль» – це лише один орієнтир у житті, і жодного іншого. Крапка. Ось що таке чистота серця. Що змушувало Павла зосереджуватися на цій єдиній цілі? Любов Христа, виявлена в Його смерті за нас. І яка ж ця ціль? Більше не жити заради себе, а жити заради Того, хто помер за нас.

Чи означає це, що всі інші цілі неправомірні? Зовсім ні. Ми всі маємо цілі. В мене є ціль закінчити цю книгу, ще одна – організувати щось особливе для моєї дружини на річницю шлюбу тощо. Але при цьому ми повинні пам'ятати, що наша головна мета – жити в постійному усвідомленні того, що Христос є нашим «власником», і ми живемо заради Нього, а не заради себе.

В обговоренні цього питання також буде корисним ще один уривок з Писання – Римлян 12:1:

*Тож благаю вас, брати, на милість Божу,
віддати тіла ваші як жертву живу, святу,
приємну Богові: богослужбу від вас розумну.*

Віддати свої тіла (а також серця) – це визнати Христа власником нашого життя. Це суб'єктивна, особисто пережита відповідь на об'єктивну правду про те, що ми є Його власністю. Але знову ж таки, що Павло подає як переконливий мотив учинити

ЧИСТІ СЕРЦЕМ

це? Милосердя Боже, виявлене в смерті Христа замість нас за наші гріхи. (Щоб глибше пізнати вимір виявів Божого милосердя, див. Римлян 5:6-10 і Ефесян 2:1-7.)

Може здаватися, що я постійно веду вас назад до євангелія. Це правда, адже саме любов Христа до нас, як бачимо у євангелії, дає нам правильний стимул і єдину тривку мотивацію прагнути чистоти серця.

Однак нам потрібно більше, ніж відповідний стимул і жива мотивація, якщо ми маємо зростати в чистоті серця. Ми потребуємо, щоб Святий Дух діяв у наших серцях і давав змогу діяти нам. Два фрагменти у Святому Письмі підсумовують нашу відповідальність, щоб зростати в чистоті серця.

Перший – це Псалми 85:11:

*Господи, навчи мене путі твоєї, щоб я
ходив у твоїй правді; води моїм серцем,
щоб перед іменем твоїм острах мало.*

Ми не можемо своєю силою волі вести наші серця, щоб вони мали острах перед іменем Божим – тобто благоговіти перед Богом і прагнути прославляти Його. Ось чому, як і Давид, ми маємо зробити молитву про це невід'ємною частиною нашого щоденного життя.

Другий фрагмент – це Римлян 12:2:

*І не вподібнюйтеся до цього світу,
але перемінюйтесь обновленням вашого
розуму, щоб ви переконувалися,
що то є воля Божа, що добре, що вгодне,
що досконале.*

Хоча в цьому вірші Святе Письмо не згадується, без сумніву, про нього тут йдеться. Наша свідомість може бути перетворена, лише якщо вона постійно буде відкрита для впливу Слова Божого. Це означає,

БЛАГОСЛОВЕННЯ СМИРЕННЯ

що нам необхідно регулярно читати і вивчати Біблію, застосовуючи отримані знання в щоденному житті.

Чистота серця – або, краще сказати, її прагнення – породжує смирення в дії, коли ми стаємо більш зосередженими на Богові в нашому повсякденному житті. Визнання того, що ми тепер належимо не собі, а Христу, вимагає смирення. А усвідомлення того, наскільки роздвоєні наші серця, – як часто наші бажання, мотиви, емоції та прийняття рішень спрямовані більше на нас, ніж на Христа, – справді впокорює.

Визнавши те, як далеко нам ще до чистоти серця, ми повертаємося до перших Блаженств: стаємо вбогими духом і тужимо через те, що наші серця такі роздвоєні. Це впокорює. Але та щира покора має повернути нас до євангелія, де ми бачимо себе в єднанні з Тим, хто єдиний мав досконало чисте серце за всю історію. Це мотивуватиме нас і наділятиме силою прагнути того, чого ми ніколи не зможемо повністю досягнути – бути чистими серцем.

Мені дуже подобаються гімни мого дитинства, і нещодавно я роздумував над одним з них під назвою «Моя віра дивиться на Тебе». Остання фраза його першої строфи звучить так:

*Забери мою провину,
О дозволя мені з цього дня
Бути повністю Твоїм!*

«Бути повністю Твоїм». Ось що значить бути чистим серцем. Цього я прошу в молитві для себе і також для вас.

